EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 2.3.2006
KOM(2006) 82 lopullinen

2006/23 (CNS)

Ehdotus

# NEUVOSTON PÄÄTÖS

## korruption vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta

(komission esittämä)

# PERUSTELUT

## 1. Ehdotuksen tausta

- **Ehdotuksen perusteet ja tavoitteet**

Korruption vastainen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus allekirjoitettiin Euroopan yhteisön puolesta New Yorkissa 15. syyskuuta 2005. Tässä ehdotuksessa pyydetään neuvostoa hyväksymään yleissopimuksen tekeminen.

- **Yleistä**

1. TAUSTAA

Yhdistyneiden Kansakuntien yleiskokous katsoi 4. joulukuuta 2000 antamassaan päätöslauselmassa 55/61, että olisi suotavaa ottaa käyttöön tehokas kansainvälinen korruption vastainen oikeudellinen väline, joka on erillinen kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisesta Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksesta, ja päätti perustaa ad hoc -komitean tällaisesta välineestä neuvottelemiseksi. Ad hoc -komitea kokoontui ensimmäistä kertaa virallisesti Wienissä 21.1–1.2.2002.

Komissio esitti neuvostolle suosituksen neuvoston päätökseksi valtuuksien antamisesta komissiolle neuvotella korruption vastaisen yleissopimuksen luonnoksesta yhteisön toimivaltaan kuuluvien asioiden osalta. Suosituksen perusteella neuvosto antoi komissiolle valtuudet neuvotella korruption vastaisen yleissopimuksen luonnoksesta.

Komissio oli aktiivisesti mukana Wienissä käydyissä Yhdistyneiden Kansakuntien neuvotteluissa läheisessä yhteistyössä EU:n jäsenvaltioiden ja EU:hun kuulumattomien G8-maiden kanssa. Korruption vastaista yleissopimusta koskevat neuvottelut saatiin päätökseen lokakuussa 2003. Yhdistyneiden kansakuntien yleiskokous hyväksyi korruption vastaisen yleissopimuksen 58. istunnossaan lokakuussa 2003, minkä jälkeen se avattiin allekirjoittamista varten Méridassa Meksikossa 9.–11. joulukuuta 2003 järjestetyssä korkean tason poliittisessa kokouksessa.

Koska yleissopimus on avoinna allekirjoittamista varten valtioiden lisäksi alueellisille taloudellisen yhdentymisen järjestöille, kuten Euroopan yhteisölle, neuvosto antoi valtuudet allekirjoittaa yleissopimus Euroopan yhteisön puolesta. Yleissopimus allekirjoitettiin Euroopan yhteisön puolesta New Yorkissa 15. syyskuuta 2005.

Alueellinen taloudellisen yhdentymisen järjestö voi ratifioida korruption vastaisen yleissopimuksen vasta kun vähintään yksi sen jäsenvaltioista on tehnyt samoin. EU:n 25 jäsenvaltiosta Unkari (19. huhtikuuta 2005), Ranska (11. heinäkuuta 2005), Latvia (4. tammikuuta 2006) ja Itävalta (11. tammikuuta 2006) ovat jo tallettaneet Yhdistyneiden Kansakuntien pääsihteerin huostaan yleissopimuksen ratifioimiskirjat. Muiden jäsenvaltioiden ratifiointiprosessi on edelleen kesken.

2. KORRUPTION VASTAISTA YLEISSOPIMUSTA KOSKEVIEN NEUVOTTELUJEN TULOS

Korruption vastaiseen yleissopimukseen sisältyy määräyksiä yhteisön toimivaltaan kuuluvista korruption vastaisista toimista. Nämä määräykset ovat yhdenmukaiset Euroopan yhteisön julkishallintoon sovellettavan yhteisön lainsäädännön ja yhteisön säännöstön kanssa. Komissio katsoo, että neuvoston neuvotteluohjeissaan antamat tavoitteet on saavutettu hyvin.

a) Korruption vastaiseen yleissopimukseen sisältyy määräyksiä, joissa vahvistetaan sopimusvaltioiden julkisen sektorin järjestämistä koskevat velvoitteet (II luku). Näitä määräyksiä voidaan periaatteessa soveltaa Euroopan yhteisöön sen jälkeen kun siitä on tullut yleissopimuksen sopimuspuoli (67 artiklan 2 kappale). Lisäksi yleissopimuksen 2 artiklan a kappaleen mukaan ”virkamies” tarkoittaa ”henkilöä, joka on … sopimusvaltion lainsäädäntöön tai täytäntöönpanoon liittyvässä tai hallinto- tai oikeusvirassa”, joten tämä määritelmä sisältää Euroopan yhteisön virkamiehet ja muun henkilöstön yhteisön liityttyä yleissopimukseen.



Yhteisön virkamieskunnan osalta voidaan todeta, että yhteisön lainsäädännön säännökset kattavat suurimman osan korruption vastaisen yleissopimuksen II luvussa käsitellyistä seikoista. Lisäksi Euroopan yhteisöllä on yksinomainen toimivalta hyväksyä

- **Nykyiset säännökset ehdotuksessa käsitellyllä alalla**

Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus sisältää joitakin korruptioon liittyviä artikloita, mutta koska kyseinen yleissopimus koskee järjestäytynyttä rikollisuutta, näiden artikloiden kohdeala on kapeampi kuin korruption vastaisen yleissopimuksen. Kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekeminen hyväksyttiin Euroopan yhteisön puolesta 21. toukokuuta 2004 sen jälkeen, kun asiaa koskeva neuvoston päätös oli hyväksytty oikeus- ja sisäasioiden neuvostossa 29. huhtikuuta 2004 (8763/04, päivätty 27. huhtikuuta 2004).

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen ja tavoitteiden kanssa**

Ei sovelleta.

**2) Asianomaisten osapuolten kuuleminen ja vaikutusten arviointi**

- **Asianomaisten osapuolten kuuleminen**

Asianomaisten osapuolten kuulemista ei järjestetä, kun on kyse ehdotuksesta neuvoston päätökseksi kansainvälisen sopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta.

- **Asiantuntijalausunnot**

Ulkoisia asiantuntijoita ei tarvittu.

- **Vaikutusten arviointi**

Vaikutustenarviointia ei ole tehty.

Ennen tätä ehdotusta korruption vastaisen yleissopimuksen tekemiseksi on tehty neuvoston päätös yleissopimuksen allekirjoittamisesta ja yleissopimus on allekirjoitettu 15. syyskuuta 2005.

**3) Ehdotuksen oikeudelliset näkökohdat**

- **Tiivistelmä ehdotetuista toimista**

Ehdotuksessa neuvostoa pyydetään hyväksymään korruption vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekeminen Euroopan yhteisön puolesta. Sopimus on allekirjoitettu 15. syyskuuta 2005.

- **Oikeusperusta**

Ehdotuksen oikeusperustan muodostavat seuraavat Euroopan yhteisön perustamissopimuksen artiklat: 47 artiklan 2 kohta, 57 artiklan 2 kohta, 95 artikla, 107 artiklan 5 kohta, 179 ja 181a artikla, 190 artiklan 5 kohta, 195 artiklan 4 kohta, 199 artikla, 207 artiklan 3 kohta, 218 artiklan 2 kohta, 223 artiklan viimeinen kohta, 224 artiklan toiseksi viimeinen kohta, 225a artiklan toiseksi viimeinen kohta, 245 artiklan 2 kohta, 248 artiklan 4 kohdan viimeinen alakohta, 255 artiklan 2 ja 3 kohta, 260 artiklan 2 kohta, 264 artiklan toinen kohta, 266 artiklan viimeinen kohta sekä 279, 280 ja 283 artikla luettuna yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate**

Ehdotus kuuluu yhteisön yksinomaiseen toimivaltaan. Tämän vuoksi toissijaisuusperiaatetta ei sovelleta.

- **Suhteellisuusperiaate**

Ehdotus noudattaa suhteellisuusperiaatetta seuraavista syistä:

Kun korruption vastainen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus tehdään, Euroopan yhteisöstä tulee kyseisen kansainvälisen sopimuksen sopimuspuoli.

Jos yhteisöön kohdistuu kyseisestä yleissopimuksesta aiheutuvien velvoitteiden seurauksena taloudellista ja hallinnollista rasitetta, toimitaan jo käytössä olevien kattavien korruption ehkäisyyn ja lainvalvontaan tähtäävien toimenpiteiden perusteella pyrkien parantamaan niiden tehokkuutta.

- **Säädöstyypin valinta**

Ehdotettu säädöstyyppi: muu.

Muut keinot eivät soveltuisi seuraavista syistä:

Neuvoston päätös on ainoa soveltuva väline Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemiseksi.

**4) Talousarviovaikutukset**

Toimielimillä on jo käytettävissään kattava kehys korruptionvastaisille toimenpiteille. Jotta EY:n toimielimet pystyvät täyttämään yleissopimuksen vaatimukset, saattaa kuitenkin aiheutua joitakin hallinnollisia ja muita lisämenoja.

2006/23 (CNS)

Ehdotus

# NEUVOSTON PÄÄTÖS

## korruption vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen tekemisestä Euroopan yhteisön puolesta

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti 47 artiklan 2 kohdan, 57 artiklan 2 kohdan, 95 artiklan, 107 artiklan 5 kohdan, 179 ja 181a artiklan, 190 artiklan 5 kohdan, 195 artiklan 4 kohdan, 199 artiklan, 207 artiklan 3 kohdan, 218 artiklan 2 kohdan, 223 artiklan viimeisen kohdan, 224 artiklan toiseksi viimeisen kohdan, 225a artiklan toiseksi viimeisen kohdan, 245 artiklan 2 kohdan, 248 artiklan 4 kohdan viimeisen alakohdan, 255 artiklan 2 ja 3 kohdan, 260 artiklan 2 kohdan, 264 artiklan toisen kohdan, 266 artiklan viimeisen kohdan sekä 279, 280 ja 283 artiklan luettuna yhdessä 300 artiklan 2 kohdan ensimmäisen alakohdan ja 300 artiklan 3 kohdan ensimmäisen alakohdan kanssa,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[1],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[2],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Neuvosto valtuutti komission neuvottelemaan yleissopimuksesta yhteisön puolesta yhteisön toimivaltaan kuuluvissa asioissa.

(2) Neuvosto valtuutti komission neuvottelemaan yhteisön liittymisestä kyseiseen yleissopimukseen.

(3) Neuvottelut saatiin onnistuneesti päätökseen, ja neuvottelujen tuloksena laadittu asiakirja allekirjoitettiin yhteisön puolesta 15 päivänä syyskuuta 2005 sillä edellytyksellä, että yleissopimus myöhemmin tehdään 10 päivänä toukokuuta 2005 tehdyn neuvoston päätöksen mukaisesti.

(4) Eräät jäsenvaltiot ovat jo liittyneet yleissopimukseen, kun taas toisissa jäsenvaltioissa ratifiointiprosessi on vielä kesken.

(5) Yleissopimuksen 67 artiklan 3 kappaleessa esitetyt edellytykset sille, että yhteisö voi tallettaa hyväksymiskirjan, ovat täyttyneet.

(6) Yhteisön olisi hyväksyttävä yleissopimus päästäkseen sen osapuoleksi toimivaltansa asettamissa rajoissa.

---

[1] EUVL C […], […], s. […].

[2] EUVL C […], […], s. […].

(7) Hyväksymiskirjaa tallettaessaan Euroopan yhteisö tallettaa myös yleissopimuksen 67 artiklan 3 kappaleen mukaisen selityksen, josta ilmenee yhteisön toimivalta yleissopimuksen soveltamisalaan kuuluvissa asioissa.

(8) Hyväksymiskirjaa tallettaessaan Euroopan yhteisö tallettaa myös yleissopimuksen 66 artiklan 2 kappaleen mukaisen lausuman riitojen ratkaisusta,

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

*1 artikla*

Hyväksytään Euroopan yhteisön puolesta korruption vastainen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus.

Sopimus on tämän päätöksen liitteenä I.

*2 artikla*

Valtuutetaan neuvoston puheenjohtaja nimeämään henkilö(t), jo(i)lla on oikeus tallettaa virallista vahvistamista koskeva yhteisön asiakirja yhteisöä sitovasti. Virallista vahvistamista koskevaan asiakirjaan sisältyy liitteenä II oleva selitys, josta ilmenee yleissopimuksen 67 artiklan 3 kappaleen mukaisesti yhteisön toimivalta. Siihen sisältyy myös liitteessä III oleva lausuma.

Tehty Brysselissä […] päivänä […] kuuta […].

*Neuvoston puolesta*
*Puheenjohtaja*

**LIITE I**

**[Yleissopimuksen teksti]**

**LIITE II**

**SELITYS EUROOPAN YHTEISÖN TOIMIVALLASTA KORRUPTION VASTAISEN YHDISTYNEIDEN KANSAKUNTIEN YLEISSOPIMUKSEN SOVELTAMISALAAN KUULUVISSA ASIOISSA**

Korruption vastaisen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen 67 artiklan 3 kappaleessa määrätään, että alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestön ratifioimis- tai hyväksymiskirjan mukana on oltava selitys, josta ilmenee järjestön toimivallan laajuus.

(1) Yhteisö toteaa, että yleissopimusta sovellettaessa ilmaisu ”sopimusvaltiot” koskee alueellisen taloudellisen yhdentymisen järjestöjä niiden toimivallan asettamissa rajoissa. Sikäli kuin yleissopimuksen määräykset vaikuttavat yhteisön lainsäädännön säännöksiin, Euroopan yhteisöllä on yksinomainen toimivalta hyväksyä tällaiset velvoitteet oman julkishallintonsa osalta. Tältä osin yhteisö ilmoittaa, että sillä on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen nojalla toimivalta seuraavien kysymysten osalta:

– ennaltaehkäisevien korruption vastaisten toimintatapojen ja menettelyjen kehittäminen, täytäntöönpano ja ylläpitäminen,

– ennaltaehkäisyn parissa työskentelevien korruption vastaisten yksiköiden perustaminen ja sellaisten keinojen tarjoaminen suurelle yleisölle, joilla mahdollisista korruptiotapauksista voidaan ilmoittaa näille yksiköille,

– vaalilla valitsemattomien virkamiesten ja muun henkilöstön palvelukseenoton, palvelussuhteen ehtojen, palkkauksen, koulutuksen jne. järjestäminen henkilöstösääntöjen ja henkilöstösääntöjen täytäntöönpanosääntöjen mukaisesti,

– avoimuuden edistäminen ja eturistiriitojen välttäminen, kun suunnitellaan järjestelmiä, joiden mukaan virkamiehet ja muu henkilöstö hoitavat tehtävänsä,

– käytännesääntöjen kehittäminen ja täytäntöönpano,

– julkisia hankintoja ja julkisen talouden hoitoa koskevien standardien soveltaminen,

– yhteisön organisaation, toiminnan ja päätöksentekoprosessien avoimuuden parantaminen,

– Euroopan yhteisöjen oikeuselinten koskemattomuutta ja korruptiotilaisuuksien ehkäisyä vahvistavien toimenpiteiden kehittäminen, täytäntöönpano ja ylläpitäminen ottaen asianmukaisesti huomioon näiden elinten riippumattomuus.

(2) Lisäksi Euroopan yhteisö huomauttaa, että sillä on toimivalta sisämarkkinoiden toteuttamiseksi asteittain. Sisämarkkinat ovat alue, jolla ei ole sisäisiä rajoja ja jonka sisällä taataan tavaroiden, pääoman ja palvelujen vapaa liikkuvuus perustamissopimuksen määräysten mukaisesti. Tätä varten yhteisö on toteuttanut toimenpiteitä:

– taatakseen julkisten hankintojen ja palvelumarkkinoiden avoimuuden ja kaikkien hakijoiden yhtäläiset mahdollisuudet, mikä edistää korruption ehkäisemistä,

– varmistaakseen, että käytössä on tarkoituksenmukaiset kirjanpito- ja

tilintarkastusstandardit,

– torjuakseen rahanpesua, mihin ei kuitenkaan nykyhetkellä kuulu oikeusviranomaisten ja lain noudattamista valvovien viranomaisten välistä yhteistyötä koskevia toimenpiteitä.

Jos yhteisö on päättänyt toimenpiteistä, vain yhteisö voi toteuttaa yhteisön ulkopuolisten maiden tai toimivaltaisten kansainvälisten organisaatioiden kanssa ulkoisia toimia, jotka vaikuttavat kyseisiin toimenpiteisiin tai muuttavat niiden soveltamisalaa.

(3) Yhteisön kehitysyhteistyöpolitiikalla ja yhteistyöllä yhteisön ulkopuolisten maiden kanssa täydennetään jäsenvaltioiden omia toimia, ja se käsittää myös korruption torjumista koskevia määräyksiä.

(4) Yhteisön toimivallan soveltamisala ja käyttö kehittyvät jatkuvasti, joten yhteisö täydentää tai muuttaa tarvittaessa tätä selitystä yleissopimuksen 67 artiklan 3 kappaleen mukaisesti.

(5) Korruption vastaista Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimusta sovelletaan Euroopan yhteisön toimivallan osalta sellaisiin alueisiin, joihin sovelletaan Euroopan yhteisön perustamissopimusta, perustamissopimuksessa ja erityisesti sen 299 artiklassa esitettyjen edellytysten vallitessa.

Perustamissopimuksen 299 artiklan nojalla tätä selitystä ei sovelleta niihin jäsenvaltioiden alueisiin, joihin ei sovelleta myöskään perustamissopimusta, eikä se vaikuta kyseisten jäsenvaltioiden yleissopimuksen perusteella näiden alueiden puolesta ja eduksi mahdollisesti antamiin säädöksiin tai lausuntoihin.

**LIITE III**
**LAUSUMA**

Euroopan yhteisö toteaa yleissopimuksen 66 artiklan 2 kappaleen osalta, että Kansainvälisen tuomioistuimen perussäännön 34 artiklan 1 kohdan mukaisesti ainoastaan valtiot voivat olla asianosaisina Kansainvälisessä tuomioistuimessa. Täten yleissopimuksen 66 artiklan 2 kappaleessa tarkoitetut riita-asiat, joissa yhteisö esiintyy asianosaisena, voidaan ratkaista ainoastaan välimiesmenettelyllä.